

Voorwoord

De roep van het sjamanisme

We can still learn from our ancestors' spirits. They still live on, if we will only listen to the wind.

Tijdens mijn vele omzwervingen als diersjamaan tussen hemel en aarde groeide stilaan een verlangen. Dit resulteerde uiteindelijk in een onontkoombaar proces: het schrijven over mijn leven als diersjamaan. Een bestaan vol dynamiek en *life events* waarin ik, net zoals vele anderen, gehoor heb gegeven aan de roep van het sjamanisme. Hierin illustreert de alchemistische wet 'zo boven, zo beneden' op treffende en symbolische wijze mijn 'werkterrein', waar ik zieke en stervende dieren begeleid naar het hiernamaals en zorg draag voor dolende geesten die geen rust kunnen vinden aan gene zijde. Mijn spirits (dier)gidsen, natuurelementen en voorouders en hogere energieën uit het hiernamaals staan mij hierbij terzijde en helpen deze wezens hun astrale weg verder te vervolgen, ontdaan van aardse beslommingen.

Het besef dat de dood weliswaar het wederzijdse fysieke contact beëindigt, maar zeker niet de zielsvolle verbinding, helpt het verlies op aarde te accepteren.

Met behulp van mijn droomwereld en de trance openen zich poorten naar een niet-alledaagse werkelijkheid. Een bijna-doodervaring gaf de opening naar dimensies die mij vanaf mijn prille kindertijd al bovenmatig fascineerden. Spelenderwijs leerde ik vorm geven aan mijn natuurreligieuze levensbeschouwing, maar mocht pas op latere leeftijd van de spirits daadwerkelijk gehoor geven aan mijn missie.

Op uitnodiging van mijn oom, medicijnman, verbleef ik diverse malen in Suriname om daar de nodige initiaties te ondergaan. Ik werd me daar pijnlijk bewust van de tegengestelde meningen die men over zijn

werk had. Zo werden zijn activiteiten geprezen bij de indianen in het binnenland waar hij lange tijd woonde en als medicijnman bekend was en gerespecteerd werd, in tegenstelling tot de meer stadse bevolking van wie sommigen zijn werk niet serieus namen, maar in het geheim wel een beroep op hem deden.

Begrijpelijk, omdat sjamanistische activiteiten tot 1974 in delen van Zuid-Amerika als hekserij werden beschouwd en zelfs strafbaar waren, en dit werk ook zijn schaduwkanten kent. Naast het beschermen van verborgen wijsheden, is dit een van de redenen waarom sjamanen en medicijnmannen en -vrouwen dit werk nog steeds achter gesloten deuren uitoefenen.

Dit medicijnwerk vindt overigens in Nederland al decennialang plaats, maar weinig mensen weten dat. Het is een waardevolle culturele 'erfenis', die haar bestaansrecht min of meer te danken heeft aan het koloniale verleden van de Lage Landen. Het sjamanisme als verborgen rijkdom overzee in Suriname, waar indianen de oorspronkelijke bewoners zijn, en dat heden ten dage een *melting pot* is van diverse volkeren en hun religies.

Als mensen vanwege oude taboes en allerlei weerstanden geen gehoor meer willen geven aan de roep van het sjamanisme, zal ook dit historisch erfgoed langzamerhand ter ziele gaan. En waar zijn dan straks de opvolgers van deze natuurreligieuze rijkdom? Het gevolg is dat de spirits die actief willen zorgdragen voor ons welzijn hier op aarde, uiteindelijk zullen zwijgen.

Ik schreef dit boek opdat ook zij gehoord, gekend en herkend worden. Dit zijn de belangrijkste drijfveren waaraan *Mijn leven als diersjamaan* zijn bestaansrecht te danken heeft.

Aan de totstandkoming van dit boek ging een langdurig alchemistisch proces vooraf, waaruit ik een aantal mystieke praktijkervaringen heb weten te destilleren.

Een behoorlijke uitdaging omdat ik mijzelf de taak heb gesteld om, al verhalend, mijn leven als diersjamaan en de historie van het Zuid-Ame-

rikaans erfgoed met elkaar te verweven; zij zijn immers onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Ik schrijf over ontmoetingen met dieren en eigenaren die, omgeven door negatieve velden, terechtkwamen in een neerwaartse spiraal. Bij een aantal van deze ontmoetingen uit de *twilight zone* heb ik mijn oom moeten raadplegen.

Sjamanen en andere mensen die vanaf hun jeugd zijn grootgebracht met de spirits en het medicijnwerk vertellen over hun ervaringen met dit complexe, maar ook zo boeiende fenomeen.

Als diersjamaan en deels als ‘vertegenwoordiger’ van dit Zuid-Amerikaanse erfgoed heb ik mij met hart en ziel ingezet om deze nalatenschap uit te dragen aan mijn lezers.

Hierin heb ik mijzelf de taak gesteld twee werelden samen te voegen: de Europese en de Zuid-Amerikaanse met het sjamanistisch erfgoed als brugfunctie.

Dat dit proces met al zijn twijfels en weerstanden van invloed was op mijn eigen ontwikkeling als sjamaan zal in sommige verhalen zichtbaar en wellicht voor een aantal lezers herkenbaar zijn.

Opmerking: In verband met de privacy zijn sommige namen in dit boek gefingeerd.

Inleiding

Aan het voeteneinde van het ziekenhuisbed rust de blik van de wolfshond op me. Zijn heldere ogen vanachter het glas staan alert en dwingen tot leven.

De wolfshond

Het is augustus 2011. Verstilde klanken van een pianosonate wekken een onbestemd gevoel op in mijn hart. Onrustig draai ik aan de knoppen van de radio, op zoek naar dynamiek.

Het is hier koud, denk ik, terwijl iedereen buiten net doet alsof het hoogzomer is. Door de medicatie speelt mijn wereld zich af in slow motion. De verbinding met mijn gevoelswereld staat tijdelijk op non-actief. In vogelvlucht zie ik mijn huidige leven als een B-film met een gebrek aan tempowisselingen.

Deze situatie is niet te vergelijken met die van ruim twee maanden geleden. De voorbereidingen voor een grote sjamanistische bijeenkomst waren toen in volle gang. In aanwezigheid van eigenaren zou ik in contact treden met hun dieren aan gene zijde.

Op een groot historisch landgoed vormden de sjamanentrommel, de ratelaar en de medicijnkom het middelpunt. Daaromheen een gesloten cirkel van wit krijt op het grasveld om het publiek te beschermen tegen de kosmische krachten die ik binnen deze kring had uitgenodigd. Een massieve, statige boom diende als poortwachter. In een grote aardewerken kom, opgesierd met mijn totemdieren, lagen foto's van paarden, honden en katten, ieder wezen met zijn eigen verhaal, soms indringend, soms alleen louter informatief.

Een zware dag van hard werken, maar alleszins de moeite waard, omdat ook toen de liefdevolle verbinding tussen mens en dier weer gestalte mocht krijgen.

Volkomen onverwachts bevond ik mij in het schemergebied tussen leven en dood, de *twilight zone* van het astrale veld. Ik, die als diersjamaan met regelmaat het hiernamaals wist te bewandelen en diverse hemelse lagen met mijn trommel aflegde, raakte het zicht op mijn aardse pad kwijt.

Mijn hart liet het afweten, alweer. Op driejarige leeftijd tijdens een BDE gaven de spirits mij de aanzet tot het verwezenlijken van het diersjamanistische pad. Nu lijken zij opnieuw tot mij te spreken.

Hier in de 'wachtkamer' van de vergankelijkheid moet ik de weg naar heelijkheid zien terug te vinden. Laverend tussen dood en leven, sla ik mijn lichaam op afstand gade en besef: ik ben nog niet klaar met dit fysieke bestaan op aarde. Laat dit duidelijk zijn.

Bovendien is er een andere, zeer legitieme reden. Dit boek moet nog geschreven worden.

DEEL 1

NADERE KENNISMAKING MET EEN SJAMANISTISCHE ERFENIS

1 De eerste stap naar initiatie

Het toelaten van de Grote Geest

15 oktober 1997

De inktzwarte hemel overkoepelt de aarde met diepe duisternis. Schaduwwezens houden zich op in donker struikgewas en tussen schimmige spleten. Luid krijsend scheert een troep vogels rakelings over mijn hoofd. Een paar kleine kinderen, waarvan ik vermoed dat ze familie zijn, rennen op blote voeten gillend naar mijn oom, met hun vingers druk naar boven wijzend. Op barse toon stuurt hij de kinderen naar binnen, om vervolgens het gevleugelte onder luide verwensingen de duisternis in te jagen.

'Jorka Fowrus', fluistert mijn dierbare vriend Silver me snel toe. 'Geestvogels uit het donker. Dat voorspelt niet veel goeds.' Het gammele houten bankje waarop ik zit, kraakt vervaarlijk.

Het lijkt alweer uren geleden dat ik voor het eerst voet op tropische bodem zette. Imponerende woudreuzen hielden de wacht in het aangrenzende Amazonewoud. Nauwelijks bekomen van de hitte, die ik in mijn

onnozelheid verwarde met het nagloeien van de straalmotoren, hoorde ik mijn mobieltje afgaan. Een ingesproken bericht. Het was mijn oom, medicijnman van beroep, die erop stond mij zo snel mogelijk te spreken. Gezien het trage tempo waarmee de lange rij van aangekomen passagiers slonk, dacht de douane daar toch blijkbaar heel anders over. Het scheen echter niemand te storen.

Silver, dierbare vriend en gids, die mij de komende tien dagen zou vergezellen, stond achter het hek waar een uitgelaten en vrolijke sfeer onder de menigte heerste. Snel loodste hij me via de overvolle parkeerplaats naar zijn auto om de drukte straks voor te zijn.

Terwijl de donkerte met onheilspellende snelheid voortgleed over het landschap en alleen de weg nog zichtbaar was, werd mijn blik getrokken door talloze vrolijke lichtjes die de lange weg opsierden. Het bleken kleine olielampjes te zijn ter ere van *Divali*, het Hindoestaanse lichtfeest, symbolisch bedoeld als de overwinning van het goede over het kwade, de overwinning van het licht over de duisternis.¹

Eenmaal bij Silver thuis verwisselde ik in allerijl mijn zware schoenen voor een set teenslippers uit een slordig uitgekakte koffer en samen verlieten we de woning. Ik had amper tijd om mijn jetlag te verwerken en vroeg me af wat me de komende tijd te wachten zou staan.

‘Dit zijn de tropen, meisje, dus laat je maar verrassen’, glimlachte Silver me toe met een knipoog terwijl hij zijn terreinwagen even later behendig over de met gaten gevulde asfaltwegen stuurde.

En nu zit ik hier. Met de punt van zijn heilige dolk draait oom Kenneth een opening in de harde grond en plaatst een witte kaars in het midden. Vervolgens tekent hij met witte pemba, een poederachtige klei om de goede geesten gunstig te stemmen, een cirkel op de aarde om ons heen ter bescherming tegen negatieve energie. Waar de cirkel wordt gesloten, plaatst hij de punt van de dolk in de grond. Met de kruidige geur van Florida-water smeert hij beide armen, nek en voorhoofd in. Daarna zijn wij aan de beurt.

De fles witte rum die ik voor hem heb gekocht staat naast hem, evenals een grote doorzichtige plastic tas. Vanwege de sterk indringende geur vermoed ik dat er kruiden in zitten, verpakt in kleine zakjes.

Een dondersteen, bij medicijnmannen bekend als ritueel symbool in de vorm van een indiaanse houweel, legt hij er zorgvuldig bij. Daarnaast de medicijnkom en een kakelvers wit ei dat hij mij laat zien. 'Mijn kippen doen het goed', zegt hij trots. Ik draai me om en tuur in het kippenhok. Maar het is te donker. Ik zie niets. Op dat moment trekt er iemand venijnig aan mijn haar. In een reflex hef ik mijn hand op en zie de kromme snavel van een papegaai vlak boven mijn hoofd.

'Ho, ho... rustig aan. Hij kan bijten hoor. Deze raaf² heb ik zelf uit het oerwoud gehaald, dus helemaal tam worden zal niet lukken.' Kenneth onderdrukt een grinnik. Ik zie een lichte minachting in zijn ogen en de alwetende blik van iemand die na een jarenlang verblijf in het regenwoud de onnozele stadsbewoner in zijn omgeving heeft leren dulden. En nu dan iemand uit Nederland, zoals ik.

Hij neemt plaats tegenover me, met alleen zijn blauwe lendendoek om, een blauw ingekleurde tatoeage van een mensenschedel op zijn bovenarm en de gekromde tand van een roofdier om zijn hals. Zijn blote voeten rusten in het zand.

Het ritueel mag beginnen. Langzaam vult het erf zich met de zoetige lucht van een Havana-sigaar. Kenneth lijkt zich langzaam terug te trekken in zichzelf. Terwijl hij zwaar in- en uitademt, slaat zijn indiaanse vrouw met de Russische naam Olga op gepaste afstand het ritueel gade. Van een uitbundige extraverte zestigjarige zie ik mijn oom langzaam transformeren in een moeizame oude man die mij in een volslagen onbekende taal toespreekt. Dit zijn niet de fonetische klanken zo typerend voor het *Sranang*³. 'Hij spreekt indiaans', fluistert Silver mij op de achtergrond toe, terwijl hij als tolk fungeert en luistert naar Kenneths vrouw, die op haar beurt het indiaans vertaalt in het voor hem begrijpelijke *Sranang*. Het schijnt een van de vele indiaanse dialecten te zijn die in Suriname voorkomen.

'Kenneth komt van ver. Zijn indiaanse gids, van wie de naam niet genoemd mag worden, is afkomstig uit de grotten van Hato⁴.' Silver vervolgt op gedempte toon het gesprek in het Nederlands. 'Volgens de medicijnman stamt jullie familie af van de Carib-indianen, van wie de oorsprong teruggaat naar het oude Inca-rijk.'

'Oh ja, die vogels die net over je hoofd scheerden, staan voor een zware

negatieve energie, die afkomstig is van een van je vroegere cliënten.’ Ik denk na. Dat zou goed kunnen, gezien de problematiek van sommige mensen die mij om raad vragen.

De medicijnman, waarin ik mijn oom nauwelijks herken, kijkt me verstoord aan. Begrijp ik de werkelijke strekking van het verhaal wel? Ik knik.

Dan fronst mijn oom zijn voorhoofd. Er is nog iets wat hem niet aanstaat: mijn ongeloof in zijn capaciteiten als medicijnman, evenals het ongeloof in mijn eigen kwaliteiten als toekomstig medicijnvrouw. Klopt dit? Hij kijkt mij indringend aan. Zijn blik verhindert mij te liegen. Ik knik en voel schaamte. Ik koester inderdaad een diepgeworteld ongeloof in mijzelf. En dat terwijl ik al jarenlang bezig ben op dit spirituele pad. Ik besef echter heel goed wat de oorzaak is, namelijk mijn nuchtere Nederlandse verstand, dat grotendeels met de paplepel is ingegoten. En er is angst. Want wat gebeurt er als ik mijzelf toesta mij verder te ontwikkelen op dit pad? Welke krachten komen dan in mij vrij? En wie of wat kom ik tegen in dimensies die velen van ons op aarde niet kunnen bevatten?

Een diepe zucht van Kenneth onderbreekt de warrigheid in mijn verhitte hoofd. ‘Zo kunnen we niet aan de slag’, stelt hij simpelweg vast. Zorgvuldig smeert hij zijn ratelaar in met Florida-water. Op zijn verzoek wordt de medicijnkom met water gevuld, gevolgd door een scheut Florida-water en het ei. Zijn blik richt zich op het proces in de kalebas, dat hij blijkbaar in gang heeft gezet. De ratelaar waarmee de medicijnman zijn spirits oproept, klinkt nu onophoudelijk. Het erf vult zich met de zware sigarenlucht.

‘Vertel waarom je hier gekomen bent. Spreek je wensen hardop uit en richt je vragen tot ieder die het maar horen wil, gidsen, voorouders, beschermengelen, familieleden op aarde.’ Ik begin te zweten. Ik ben het niet gewend om mijn wensen hardop uit te spreken, en stamel onsamenvangende zinnen. Dit gaat niet lukken. Vanbinnen onderdruk ik een hysterische lach, kwaadaardig bijna. Ik zie het water vertroebelen in de medicijnkom. Vreemd. Voor Kenneth blijkbaar niet.

‘Je houdt het tegen Petra’, zegt Silver zacht. ‘Je blokkeert jezelf.’

Dan beveelt Kenneth mijn hand zo plat mogelijk te strekken en plaatst hij de medicijnkom erop. ‘Laat het water zijn werk doen en houd je hand stil, wat er ook gebeurt.’

Het lijkt of hij een discussie aangaat met het water en het ei, die beide als medium fungeren. Ik schrik van zijn heftigheid. Tot mijn verbijstering komt de kom in beweging. Het water leidt een eigen leven en de kom schommelt naar voren en naar achteren. Kenneth blaast de kringelende sigarenlucht de kom in en er lijkt een duidelijke communicatie te zijn tussen hem en datgene wat het water doet bewegen. Of ik iets met slangen heb, is zijn vraag. Maar hij vindt het blijkbaar niet nodig mijn antwoord af te wachten en benadrukt de familieband waarin de slangenwinti, onze familietotem, is vertegenwoordigd. Binnen het medicijnwerk wordt die ook wel de *Papa Kon Sniki* oftewel de koning van de slangen, de boa constrictor genoemd. Mijn affectie voor dieren is daardoor ook gedeeltelijk verklaarbaar, voegt hij toe.

‘Ik ga je veel dingen leren’, zegt Kenneth. ‘Je denkt vast dat je al het een en ander kent, maar je staat nog aan het begin van het medicijnpad. Alles wijst erop dat jij, hoewel je goed op weg bent, je eigen krachten niet vertrouwt. Je bent bang. Het toelaten van de grote geest durf je nog niet aan. Je moet me echter vertrouwen, anders kan ik niet met je werken. Spreek nu hardop uit waarom je gekomen bent en vraag hulp.’

Voorzichtig begin ik mijn stem te verheffen. Langzaam rijgen de woorden zich aaneen tot zinnen. Ik vraag u om hulp, voorouders, diergid-
sen, dierbaren, bomen, de wind, Moeder Aarde, Vader Hemel.

Dan helt de medicijnkom naar voren en het water klotst over de rand. Het ei rolt voor mijn voeten. Verschrikt kijk ik ernaar. Is het nog heel? Opnieuw ontwaar ik in mijzelf een boosaardige energie, waarvan ik de herkomst niet thuis kan brengen.

Kenneth heeft dit blijkbaar feilloos in de gaten en zoekt in zijn tas naarstig naar een flesje dat hij tevoorschijn haalt. Er zit een modderachtig goedje in. Hij vult een borrelglasje en gebiedt me dit op te drinken. Tegensputteren heeft geen zin, dus ik sla het in één keer achterover. Kokhalzend slik ik het scherpe, bruinige vocht door. Het stinkt. Drek lijkt het, afkomstig uit de diepte van een stinkend moeras. Ik vraag me

af wat, behalve het effect, vooral de bijwerkingen van dit middel zijn. ‘Breek het ei’, snauwt hij me vervolgens toe. Ietwat geïrriteerd pak ik het ei. Ik ben niet gewend gecommandeerd te worden, maar besluit zijn bevel op te volgen. Bovendien ben ik er dan van af, denk ik. Het ei lijkt wel van steen. Onderzoekend kijkt Kenneth mij aan en wacht. Ik knijp opnieuw. Er gebeurt niets. Mijn vingers krommen zich om het ei. Zelfs twee handen kunnen dit ei niet breken.

‘Vraag om hulp en vertel nogmaals waarom je hier gekomen bent.’ Opnieuw wend ik mij tot de spirits.

Mijn handen verkrampen en beginnen pijn te doen. Tegen beter weten in blijf ik het proberen en ik voel de blaren in mijn handpalmen branden. Dan richt Kenneth zich uiteindelijk tot zijn vrouw en stelt haar zachtjes een vraag. Olga steekt een sigaar op en loopt al mompelend rustig naar mij toe. Nadat ze wat water uit de medicijnkom over de grond en over mijn voeten heeft gesprenkeld, blaast ze de sigarenlucht over mijn hoofd.

Een van de kinderen, een meisje van amper acht jaar, wordt erbij gehaald. Nadat ook zij is besprenkeld met Florida-water, moet zij achter mij plaatsnemen en haar kleine handjes op mijn schouders leggen.

Langzaamaan voel ik een heilzame energie in mij doordringen, waardoor ik de aanwezigheid van mijn overleden oma, een medicijnvrouw, herken. En het ei spat uiteen. Het voelt aan als een enorme opluchting.

‘Zo, nu kunnen we aan de slag’, zegt Kenneth tevreden. ‘De eerste schreden op weg naar je initiatie zijn gezet.’

Noten

1. Bron: Wikipedia
2. Raaf: papegaai van Kenneth
3. Sranang: Surinaamse taal
4. Hato-grotten: Deze grotten hadden een nuttige functie in de vroege dagen van de sla-venhandel op Curaçao. Hier schuilden gevluchte slaven. Ze verbleven er soms wel maanden achtereen. Maar ook al voor de komst van de Europeanen werden de grotten bewoond door de Arawak-indianen. Van hen zijn de ca. 1.500 jaar oude grottekeningen en de in rots uitgehakte en gekerfde afbeeldingen. (Bron: Wikipedia)